

NARODNA BANKA SRBIJE

PREGLED DEŠAVANJA NA SVETSKOM FINANSIJSKOM TRŽIŠTU

18–22. decembar 2023.

Sektor za monetarne i devizne operacije
Odeljenje za devizne rezerve
Odeljenje za operacije na otvorenom tržištu

Decembar 2023.

I Kretanja na tržištima razvijenih zemalja

1.1 Kretanje vodećih indeksa akcija

Indeks	Država	Nivo indeksa 22. 12. 2023.	Promena	
			1w	YoY
S&P 500	SAD	4.754,63	0,75%	24,39%
Dow Jones Industrial	SAD	37.385,97	0,22%	13,20%
NASDAQ	SAD	14.992,97	1,21%	43,12%
Dax 30	Nemačka	16.706,18	-0,27%	20,07%
CAC 40	Francuska	7.568,82	-0,37%	16,12%
FTSE 100	Velika Britanija	7.697,51	1,60%	3,06%
NIKKEI 225	Japan	33.169,05	0,60%	25,13%
Shanghai Composite	Kina	2.914,78	-0,94%	-4,57%

Izvor: Bloomberg.

1.2 Nivo i promena prinosa državnih obveznica

	Nivo prinosa	Promena u b.p.		
		1w	YoY	
Nemačka	2y	2,42%	-7,8	-13,2
	10y	1,98%	-3,7	-38,4
Francuska	2y	2,96%	-4,2	44,3
	10y	2,48%	-6,6	-41,5
Španija	2y	2,98%	1,4	22,1
	10y	2,89%	-10,5	-53,8
Italija	2y	2,93%	-17,0	-15,1
	10y	3,54%	-17,8	-92,6
UK	2y	4,06%	-23,3	42,4
	10y	3,51%	-18,2	-8,5
SAD	2y	4,32%	-12,2	5,3
	10y	3,90%	-1,6	21,7
Kanada	2y	3,98%	3,1	16,3
	10y	3,19%	6,8	10,9
Japan	2y	0,04%	-2,9	4,9
	10y	0,61%	-7,8	22,2

Izvor: Bloomberg.

1.3 Kretanja na deviznom tržištu

EUR				USD			
Kurs	Promena			Kurs	Promena		
	1w	YoY	1w		YoY		
EUR/USD	1,1016	0,97%	4,07%	USD/EUR	0,9078	-0,95%	-3,92%
EUR/GBP	0,8668	0,94%	-1,56%	USD/GBP	0,7868	-0,04%	-5,41%
EUR/CHF	0,9429	-0,50%	-4,33%	USD/CHF	0,8560	-1,45%	-8,08%
EUR/JPY	156,93	1,26%	12,00%	USD/JPY	142,51	0,33%	7,64%
EUR/CAD	1,4608	0,16%	0,92%	USD/CAD	1,3261	-0,79%	-3,03%

Izvor: Bloomberg.

1.4 Kamatne stope na tržištu novca*

Ročnost	EUR**			USD**			GBP**			CHF		
	Nivo	Promena u b.p.		Nivo	Promena u b.p.		Nivo	Promena u b.p.		Nivo	Promena u b.p.	
		1w	YoY		1w	YoY		1w	YoY		1w	YoY
O/N	3,90%	-0,5	199,5	5,31%	-1,0	101,0	5,19%	0,0	175,9	1,70%	0,5	75,3
1M	3,87%	1,2	197,1	5,36%	0,0	103,2	5,20%	0,0	176,8	1,70%	0,1	113,2
3M	3,93%	1,1	180,6	5,35%	-1,3	81,0	5,21%	-0,8	152,9	1,71%	0,0	122,2
6M	3,90%	-1,7	119,9	5,19%	-3,3	47,0	5,15%	-3,8	111,1	1,71%	1,0	157,4
12M	3,58%	-6,3	38,9	4,80%	-5,9	2,3	4,78%	-14,3	38,3	1,46%	1,6	173,2

* EUR: €STR za O/N, EURIBOR za ostale ročnosti; USD: SOFR za O/N, CME Term SOFR Rates za ostale ročnosti;

GBP: SONIA za O/N, ICE Term SONIA Reference Rates za ostale ročnosti; CHF: SARON za O/N, SARON Compound Rates za ostale ročnosti.

** O/N stope na dan 21. 12. 2023.

1.5 Referentne kamatne stope vodećih centralnih banaka*

	RKS (u %)	Poslednja promena (u p.p.)	Datum promene	Naredni sastanak	Očekivanje RKS za T1 (u %)
Evropska centralna banka	4,00*	0,25	14. 9. 2023.	25. 1. 2024..	4,00
Federalne rezerve SAD	5,25–5,50	0,25	26. 7. 2023.	31. 1. 2024.	5,00–5,25
Banka Engleske	5,25	0,25	3. 8. 2023.	1. 2. 2024.	5,25
Banka Kanade	5,00	0,25	12. 7. 2023.	24. 1. 2024.	5,00
Narodna banka Švajcarske	1,75	0,25	22. 6. 2023.	21. 3. 2024.	1,75

* RKS na poslednji dan izveštajnog perioda; kamatna stopa na depozitne olakšice za ECB (RKS je 4,50%).

Kurs EUR/USD

U izveštajnom periodu evro je ojačao za 0,97% prema američkom dolaru. Kurs EUR/USD se kretao u rasponu od 1,0892 do 1,1040 (tokom perioda trgovanja), odnosno od 1,0928 do 1,1016 (vrednost na kraju dana, *Bloomberg Composite London*).

Početkom posmatrane nedelje dolar je slabio kao posledica govora predsednika FED-a Pauela u prethodnoj nedelji, u kojem je izjavio da inflacija usporava brže nego što je očekivano, kao i da se nameće pitanje kada će biti prikladno da se počne sa smanjenjem restriktivnosti monetarne politike, što je pojačalo očekivanja tržišnih učesnika da će FED naredne godine ranije početi sa smanjenjem kamatnih stopa. Kurs EUR/USD ponedeljak je završio na nivou od 1,0928 američkih dolara za evro, što ujedno predstavlja najnižu vrednost na zatvaranju u protekloj nedelji.

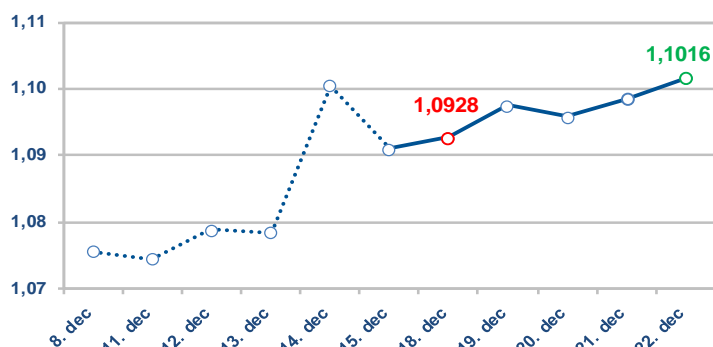
S druge strane, evro je početkom nedelje jačao usled izjava pojedinih zvaničnika ECB koji su upozorili da bi prerano smanjenje kamatnih stopa moglo dovesti do ponovnog rasta inflacije. Član ECB-a Sturnaras izjavio je da se ECB mora uveriti da je inflacija trajno dovedena na nivo ispod 3% pre sredine naredne godine, pre nego što počne sa smanjenjem restriktivnosti monetarne politike. Takođe, guverner francuske centralne banke De Galo izjavio je će kamatne stope ostati na trenutnom nivou dovoljno dugo kako bi se osigurao povratak inflacije na ciljani nivo, a da bi prerano smanjenje kamatnih stopa moglo da dovede do ponovnog rasta inflacije.

Sredinom nedelje evro je oslabio nakon objave podataka o proizvođačkim cenama u Nemačkoj, koje su smanjene u novembru za 0,5% u odnosu na prethodni mesec, a očekivao se nešto blaži pad, od 0,3%, nakon oktobarskog smanjenja od 0,1%. Kasnije u toku dana dolar je ojačao nakon objavljivanja podataka o indeksu poverenja potrošača u SAD, koji je povećan najviše od maja 2021. godine, sa 101,0 (revidirano sa 102,0) na 110,7, dok je očekivan blaži rast na 104,5, a podaci su ukazali na snažnu američku privredu i otporno tržište rada.

Tokom posmatrane nedelje evro ojačao za 0,97% prema američkom dolaru

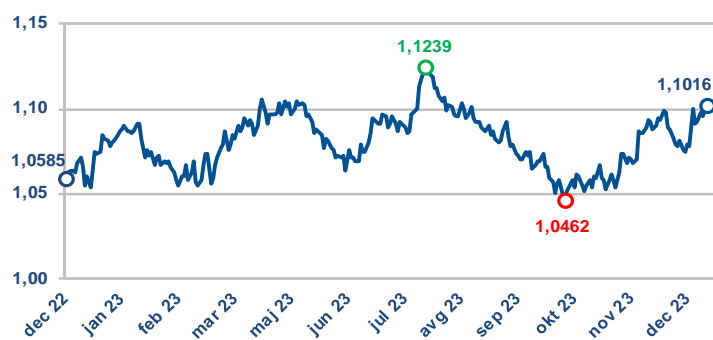
U četvrtak je dolar oslabio nakon objave konačnih podataka, koji su pokazali da su privredni rast i inflacija u SAD u trećem tromesečju niži od prethodne procene. Stopa rasta BDP-a u SAD, prema finalnim podacima, u trećem tromesečju iznosila je 4,9% anualizovano u odnosu na prethodno tromesečje, manje od 5,2%, koliko je iznosila druga procena. Lična potrošnja, koja čini najveći deo (više od dve trećine) BDP-a SAD, revidirana je sa 3,6% na 3,1%. Rast baznog PCE indeksa u trećem tromesečju revidiran je sa 2,3% na 2,0%. Takođe, objavljeni podaci o pokazatelju uslova poslovanja u oblasti koju pokriva FED iz Filadelfije ukazali su na usporavanje privredne aktivnosti i dodatno su oslabili dolar. Pokazatelj uslova poslovanja u oblasti koju pokriva FED iz Filadelfije za decembar je smanjen sa -5,9 na -10,5, dok se očekivao rast na -3,0.

1.6 Kurs EUR/USD tokom izveštajnog perioda

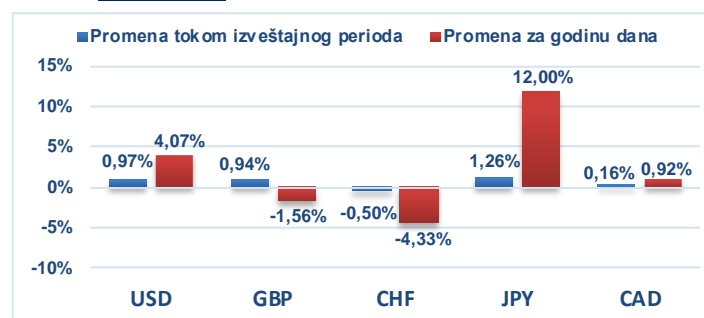
Izvor: Bloomberg.

1.7 Kurs EUR/USD u poslednjoj godini dana

Izvor: Bloomberg

1.8 Promena vrednosti evra prema odabranim valutama

Izvor: Bloomberg.

U petak je dolar nastavio da slabi nakon objave podataka koji su ukazali na usporavanje inflacije u SAD i u jednom trenutku je kurs EUR/USD dostigao vrednost od 1,1040 američkih dolara za evro, što predstavlja najvišu vrednost u periodu trgovanja u prethodnoj nedelji. PCE deflator u SAD u novembru je smanjen za 0,1% u odnosu na prethodni mesec, dok je očekivano da ostane nepromenjen (0,0%), kao i prethodnog meseca. Promena u odnosu na isti mesec prethodne godine iznosila je 2,6%, nakon 2,9% s kraja oktobra (revidirano sa 3,0%), dok je očekivan rast od 2,8%.

Kurs EUR/USD je izveštajni period završio na nivou od 1,1016 američkih dolara za evro, što ujedno predstavlja najvišu vrednost na zatvaranju u prethodnoj nedelji.

Državne obveznice SAD

Tokom izveštajnog perioda prinosi državnih obveznica SAD opali su duž cele krive, najviše na delu od jedne do dve godine. Prinos dvogodišnje obveznice smanjen je za oko 12 b.p., na 4,32%, dok je prinos desetogodišnje obveznice smanjen za oko 2 b.p., na 3,90%.

Na pad prinosa u toku nedelje najvećim delom su uticali objavljeni podaci koji ukazuju da inflacija usporava brže od očekivanja, kao i da je privredni rast nešto niži od prethodne procene, što je dodatno ojačalo očekivanja tržišnih učesnika da će FED naredne godine ranije početi sa smanjenjem kamatnih stopa.

PCE deflator u SAD u novembru je smanjen za 0,1% u odnosu na prethodni mesec, dok je očekivano da ostane nepromenjen (0,0%), kao i prethodnog meseca. Stopa rasta u odnosu na isti mesec prethodne godine iznosila je 2,6%, nakon 2,9% s kraja oktobra (revidirano sa 3,0%), dok je očekivan rast od 2,8%. Bazni PCE indeks, koji predstavlja pokazatelj inflacije kome FED pridaje naročitu važnost, u novembru je povećan za 0,1% u odnosu na prethodni mesec, nakon rasta od 0,1% u oktobru (revidirano sa 0,2%), dok se očekivao rast od 0,2%. Rast ovog pokazatelja za poslednju godinu dana iznosio je 3,2%, nakon 3,4% (revidirano sa 3,5%), dok je očekivan rast od 3,3%.

Lična potrošnja u SAD u novembru je porasla za 0,2%, nakon rasta od 0,1% u oktobru (revidirano sa 0,2%), dok je očekivan rast od 0,3%. Realna potrošnja je povećana za 0,3%, u skladu sa očekivanjima, nakon rasta od 0,1% prethodnog meseca (revidirano sa 0,2%). Lična primanja su se povećala za 0,4%, u skladu sa očekivanjima, nakon rasta od 0,3% u prethodnom mesecu (revidirano sa 0,2%).

Godišnja stopa rasta PCE deflatora u novembru je iznosila 2,6%, dok je očekivano 2,8%, nakon 2,9% u oktobru

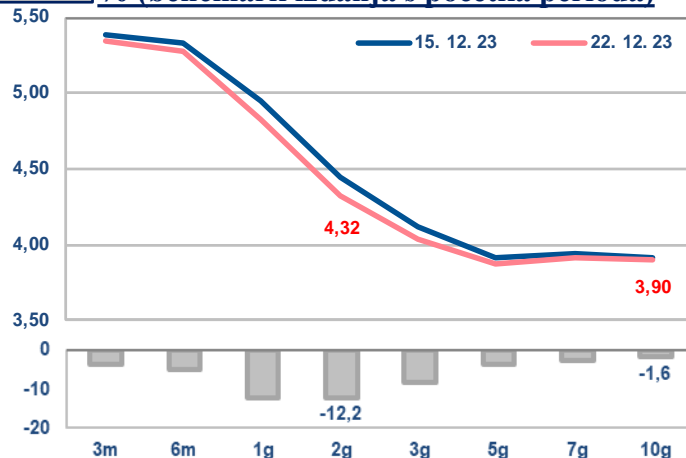
Stopa rasta BDP-a u SAD, prema konačnim podacima, u trećem tromesečju iznosila je 4,9% anualizovano u odnosu na prethodno tromesečju, manje od 5,2%, koliko je iznosila druga procena, a u skladu s preliminarnom procenom. Lična potrošnja, koja čini najveći deo (više od 2/3) BDP-a SAD, revidirana je sa 3,6% na 3,1%. Rast baznog PCE indeksa u trećem tromesečju revidiran je sa 2,3% na 2,0%. Svi objavljeni finalni podaci bili su niži od druge procene, dok je očekivano da budu u skladu s njom.

Broj novih prijava za naknadu u slučaju nezaposlenosti u SAD tokom nedelje koja se završila 16. decembra blago je povećan sa 203 hiljade u prethodnoj nedelji (revidirano sa 202 hiljade) na 205 hiljada, dok je očekivan veći rast na 215 hiljada. S druge strane, broj onih koji se kontinuirano prijavljuju za pomoć za nezaposlene u prethodnoj nedelji (do 9. decembra) smanjen je sa 1866 hiljada (revidirano sa 1876 hiljada) na 1865 hiljada, dok je očekivan rast na 1880 hiljada.

Pokazatelj uslova poslovanja u oblasti koju pokriva FED iz Filadelfije za decembar je smanjen sa -5,9 na -10,5, dok se očekivao rast na -3,0. Najveći pad zabeležen je kod pokazatelja novih porudžbina (sa 1,3 na -25,6), vremena isporuke (sa -8,7 na -16,8), nivoa zaliha (sa -3,1 na -4,2), dok je najveći rast zabeležio pokazatelj nabavnih cena (sa 14,8 na 25,1).

1.9

Kriva prinosa državnih obveznica SAD, u % (benčmark izdanja s početka perioda)

Izvor: Bloomberg.

promena (u baznim poenima)

1.10

Značajni pokazatelji privredne aktivnosti SAD

Pokazatelj	Period	Očekivani podatak	Aktuelni podatak	Prethodni podatak
Stopa rasta PCE deflatora, G/G	Nov.	2,8%	2,6%	2,9%
Lična potrošnja, M/M	Nov.	0,3%	0,2%	0,1%
Stopa rasta BDP-a, anualizovano, finalno, T/T	3T	5,2%	4,9%	5,2%

Izvor: Bloomberg.

1.11

Prinos generičkih dvogodišnjih i desetogodišnjih državnih obveznica SAD, u %

Državne obveznice Nemačke

Tokom izveštajnog perioda, prinosi nemačkih državnih obveznica smanjeni su duž cele krive, najviše na srednjem delu, od dve do šest godina. Prinos nemačke dvogodišnje obveznice smanjen je za oko 8 b.p., na 2,42%, dok je prinos desetogodišnje obveznice smanjen za oko 4 b.p., na 1,98%.

Prinosi su u posmatranoj nedelji smanjeni, nastavivši pad iz prethodne nedelje, kada je predsednik FED-a Paul izjavio da se nameće pitanje kada će biti prikladno da se počne sa smanjenjem kamatnih stopa, što je izazvalo pad prinosa na najvećim svetskim tržištima. Takođe, ekonomski podaci objavljeni u posmatranoj nedelji, koji govore o usporavanju nemačke privrede, dodatno su povećali očekivanja tržišnih učesnika da će ECB naredne godine ranije početi sa smanjenjem kamatnih stopa. S druge strane, pojedini zvaničnici ECB-a upozorili su da bi prerano smanjenje restriktivnosti monetarne politike moglo dovesti do ponovnog rasta inflacije.

IFO indeks poslovne klime u Nemačkoj smanjen je sa 87,2 na 86,4 (revidirano sa 87,3), dok se očekivao rast na 87,7. Komponenta procene trenutne situacije smanjena je sa 89,4 na 88,5, dok se očekivao blagi rast na 89,5. Komponenta očekivanja za narednih šest meseci smanjena je sa 85,1 na 84,3 (revidirano sa 85,2), iako je očekivan rast na 85,6. Za narednu godinu IFO institut smanjio je procenu godišnjeg privrednog rasta za Nemačku sa 1,4% na 0,9%.

Proizvođačke cene u Nemačkoj smanjene su u novembru za 0,5% u odnosu na prethodni mesec, dok se očekivao nešto blaži pad, od 0,3%, nakon oktobarskog smanjenja od 0,1%. U odnosu na isti mesec prethodne godine, proizvođačke cene su smanjene za 7,9%, (očekivano -7,5%), nakon smanjenja od 11,0% s kraja oktobra.

GfK indeks poverenja potrošača u Nemačkoj povećan je za januar, sa -27,6 (revidirano sa -27,8) na -25,1, dok se očekivalo da iznosi -27,0. Pokazatelj se našao na najvišem nivou od avgusta, usled rasta u očekivanom dohotku (sa -16,7 na -6,9) i boljih ekonomskih očekivanja (sa -2,3 na -0,4).

IFO indeks poslovne klime u Nemačkoj smanjen je sa 87,2 na 86,4, dok se očekivao rast na 87,7

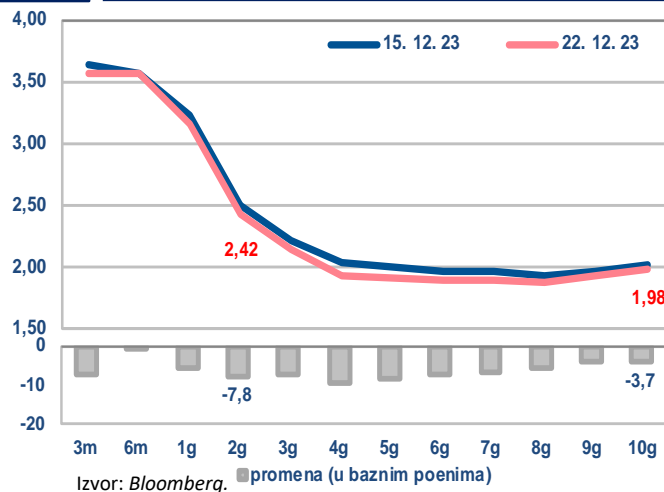
Gouverner francuske centralne banke De Galo izjavio je će kamatne stope ostati na trenutnom nivou dovoljno dugo kako bi se osigurao povratak inflacije na ciljani nivo, kao i da je verovatno sledeći potez ECB-a smanjenje kamatnih stopa u 2024. godini. Rekao je da insistira na strpljenju, jer bi prerano smanjenje stopa moglo da dovede do ponovnog rasta inflacije.

Član ECB-a Sturnaras izjavio je da se ECB mora uveriti da je inflacija trajno dovedena na nivo ispod 3% pre sredine naredne godine, pre nego što počne sa smanjenjem restriktivnosti monetarne politike. Takođe je rekao da pre odluka o smanjenju kamatnih stopa podaci o troškovima radne snage i inflacionim očekivanjima moraju jasno ukazivati na usporavanje inflatornih pritisaka.

Gouverner litvanske centralne banke Šimkus rekao je da su tržišne prognoze ranijeg i brzog smanjenja stopa početkom godine suviše optimistične ako ekonomski podaci budu u skladu sa očekivanjima ECB-a.

1.12

Kriva prinosa državnih obveznica Nemačke u % (benčmark izdanja s početka perioda)

1.13

Značajni pokazatelji privredne aktivnosti zone evra

Pokazatelj	Period	Očekivani podatak	Aktuelni podatak	Prethodni podatak
IFO indeks poslovne klime u Nemačkoj	Dec.	87,7	86,4	87,2
Proizvođačke cene u Nemačkoj, M/M	Nov.	-0,3%	-0,5%	-0,1%
Inflacija u zoni evra, finalno, G/G	Nov.	2,4%	2,4%	2,4%

Izvor: Bloomberg.

1.14

Prinos generičkih dvogodišnjih i desetogodišnjih državnih obveznica Nemačke, u %

II Kretanja na tržištima izabranih zemalja u razvoju

2.1

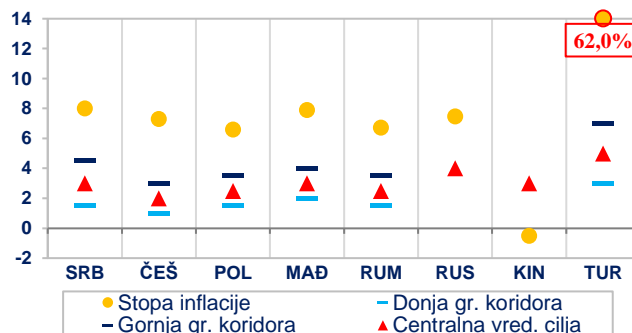
Referentne kamatne stope centralnih banaka zemalja u razvoju

	RKS (u %)	Promena (u p.p.)	Datum promene	Naredni sastanak	Očekivanje (T1, %)*
Srbija (NBS)	6,50	0,25	13. 7. 2023.	11. 1. 2024.	6,50
Češka (CNB)	6,75	-0,25	21. 12. 2023.	8. 2. 2024.	6,25
Poljska (NBP)	5,75	-0,25	4. 10. 2023.	9. 1. 2024.	5,75
Mađarska (MNB)	10,75	-0,75	19. 12. 2023.	30. 1. 2024.	8,50
Rumunija (NBR)	7,00	0,25	10. 1. 2023.	12. 1. 2024.	7,00
Turska (CBRT)	42,50	2,50	21. 12. 2023.	25. 1. 2024.	44,00
Rusija (CBR)	16,00	1,00	15. 12. 2023.	10. 2. 2024.	16,00
Kina (PBoC)	1,80	-0,10	15. 8. 2023.	-	-

Izvor: Bloomberg / *T1 2024. godine – prosečne projekcije dostupne na osnovu poslednjih raspoloživih anketa.

2.2

Inflacija u zemljama u razvoju (u %, YoY)

Izvor: Bloomberg i sajтови centralnih banaka (poslednji podatak).

Dešavanja na lokalnim tržištima

Centralna banka Mađarske je na sastanku 19. decembra smanjila referentnu kamatnu stopu za 75 b.p., na nivo od 10,75%, što su tržišni učesnici i očekivali. Ovo je treće uzastopno smanjenje referentne stope od 75 b.p., u skladu s prethodnim najavama viceguvernera povodom nastavka ublažavanja monetarne politike nepromenjenim tempom. U saopštenju nakon sastanka navodi se i da će naredne odluke po pitanju smanjenja kamatnih stopa biti zasnovane na makroekonomskim podacima. **Stopa inflacije u Mađarskoj u novembru je iznosila 7,9% YoY i beleži znatno smanjenje od februara ove godine (25,7% YoY 23. januara).** Objavljene su i nove projekcije, prema kojima se očekuje da stopa inflacije naredne godine iznosi između 4,0% YoY i 5,5% YoY (prethodno: 4,0–6,0%).

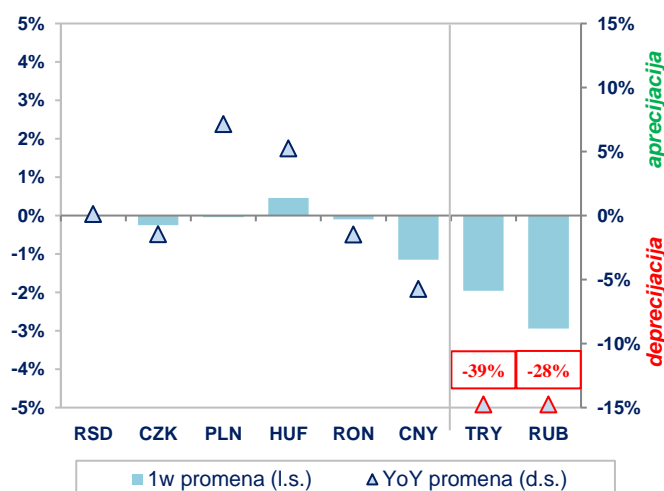
Centralna banka Češke je 21. decembra smanjila referentnu stopu za 25 b.p., na 6,75%, u skladu sa očekivanjem većine analitičara. Ovo je prvo smanjenje referentne kamatne stope u prethodne tri godine. Analitičari navode da se čeka pravi trenutak za pridruživanje Mađarskoj i Poljskoj u ublažavanju monetarne politike, ali da su odlagali početak ciklusa usled zabrinutosti da će stopa inflacije ostati na povišenom nivou. **Stopa inflacije u Češkoj u novembru je iznosila 7,3% YoY i niža je nego u oktobru za 8,5% YoY.**

Centralna banka Turske je 21. decembra povećala referentnu stopu za 250 b.p., na nivo od 42,50%, u skladu sa očekivanjima tržišnih učesnika. Ovo predstavlja sedmo uzastopno povećanje referentne stope nakon imenovanja novog guvernera početkom juna. Ukupno povećanje u pomenutom periodu iznosi 3350 b.p. Jučerašnje povećanje dolazi nakon tri uzastopna povećanja od 500 b.p., čime je usporen tempo pooštavanja monetarne politike. Ističe se da trenutni nivo domaće tražnje, očekivani rast cena usluga u narednom periodu i geopolitički rizici održavaju inflacione pritiske. **Stopa inflacije je u Turskoj u novembru iznosila 62,0% YoY, neznatno iznad nivoa iz oktobra od 61,4% YoY.**

U Kini su 20. decembra stope 1-year Loan prime rate i 5-year Loan prime rate (LPR) zadržane na nepromenjenom nivou od 3,45% i 4,20%, respektivno, što je većina tržišnih učesnika očekivala nakon što je centralna banka Kine u prethodnoj nedelji zadržala 1-year Medium-term Lending Facility (MLF) stopu na nepromenjenom nivou od 2,50%.

2.3

Promena lokalnih valuta izabranih zemalja u razvoju prema evru

Izvor: Bloomberg, osim za RSD (srednji kurs NBS).

2.4

Prinosi državnih obveznica u lokalnoj valuti (s dospećem 2032. godine)

Emitent (dospeće)	Prinos (u %)	Promena u b.p.	
		1w	YoY
Srbija (2032)	6,240	-2,0	-62,0
Češka (2032)	3,753	-7,5	-108,7
Poljska (2032)	5,050	11,6	-165,2
Mađarska (2032)	5,809	-11,6	-282,0
Rumunija (2032)	6,271	-10,4	-203,0
Turska (2032)	23,130	0,0	1231,0
Kina (2032)	2,620	-2,3	-25,3

Izvor: Bloomberg, osim za Tursku (Refinitiv) i Srbiju (podaci CRHoV sa sekundarnog tržišta).

III Kretanja na tržištima zlata i nafte

Zlato

Tokom izveštajnog perioda cena zlata je porasla za 1,12% i kretala se u rasponu od 2.033,60 do 2.055,54 dolara po unci (vrednost na kraju dana, *Bloomberg Composite London*).

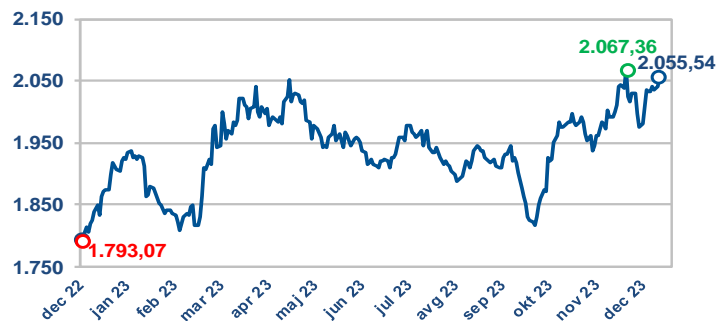
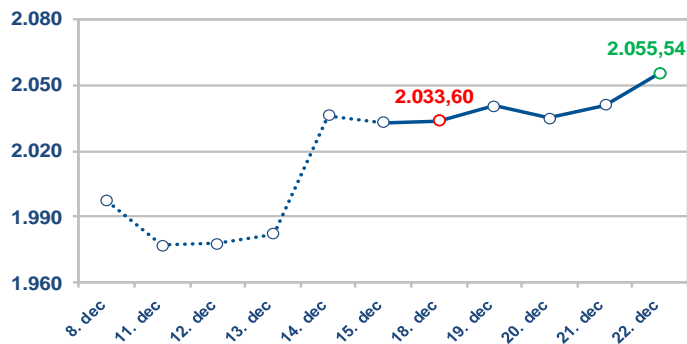
Na rast cene zlata uticali su sledeći faktori: očekivanja da će FED i druge centralne banke 2024. smanjiti nivo referentnih kamatnih stopa; slabiji od očekivanih podaci o stopi rasta BDP-a u SAD; pad vrednosti dolara i stopa prinosa na državne obveznice SAD; povećana tražnja za zlatom u Kini, uz rast tamošnje cene zlata iznad proseka cena na međunarodnom nivou, kao i nedavno saopštenje Svetskog saveta za zlato (WGC) da 24% centralnih banaka namerava da poveća svoje zlatne rezerve u 2024. godini.

Cena zlata porasla za 1,12% i na kraju izveštajnog perioda iznosila 2.055,54 dolara po unci

Na ograničenje daljeg rasta cene zlata uticali su sledeći faktori: izjave pojedinih članova FED-a da je prerano da se završi s restriktivnom politikom u borbi protiv inflacije i da ta promena treba biti postepena a ne trenutna ili brza, kao i odluke Kine i Australije o smanjenju naknada za preradu bakra i nikla kao strateških sirovina, radi potencijalnog državnog finansiranja projekata i materijala neophodnih za energetska tranziciju i izbegavanja eventualnih prekida u lancu snabdevanja.

3.1

Zlato (dnevni podaci, USD po unci)

Izvor: Bloomberg.

Nafta

Tokom izveštajnog perioda cena nafte tipa brent porasla je za 4,79% i kretala se u rasponu od 79,09 do 81,54 dolara po barelu (vrednost na kraju dana, *Bloomberg Composite London*).

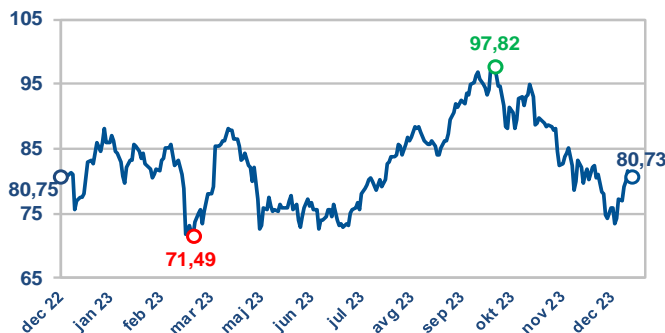
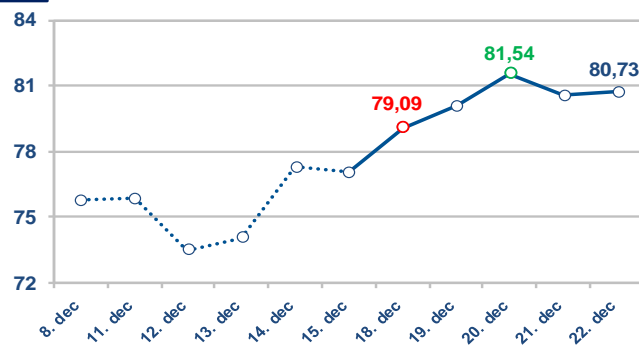
Na rast cene nafte uticali su: povećan izvoz nafte iz Venecuele ka Indiji i Kini, što je smanjilo ponudu nafte za američko tržište; vest da Rusija i Saudijska Arabija produžavaju smanjenje proizvodnje nafte do prvog tromesečja 2024; izbegavanje plovidbe Crvenim morem i Sueckim kanalom zbog napada jemenskih Huta na brodove i prelazak na dužu rutu oko Afrike, što povećava troškove prevoza i osiguranja, kao i inicijativa SAD o formiranju grupe za zaštitu komercijalnih brodova u Crvenom moru, što može dovesti do vojnih napada na Hute od strane SAD, Velike Britanije i EU.

Cena nafte porasla za 4,79% i na kraju posmatranog perioda iznosila 80,73 dolara po barelu

Na ograničenje daljeg rasta cene nafte uticali su: podaci o povećanju proizvodnje sirove nafte u SAD i drugim državama koje nisu članice OPEC-a (Angola je odlučila da napusti grupu OPEC zbog neslaganja oko kvota za proizvodnju nafte i pridruži se državama koje su to uradile ranije: Indonezija, Katar i Ekvador); izveštaj Američke agencije za informacije o energetici (EIA) o povećanju zaliha nafte u SAD, kao i podaci o viškovima na strani ponude nafte uz projekcije Međunarodne agencije za energetiku (IEA) o smanjenju tražnje za naftom.

3.2

Cena nafte tipa brent (USD po barelu)

Izvor: Bloomberg.